

T A R T A R I A

sive

M A G N I C H A M I I M P E R I V M .

QVI Tartaros describere velit, multas nationes describat necesse est, & easdem longè ab inuicem distantes . Nam Tartaria hodie ferè vocatur, quicquid terrarum ab Orientali Oceano, sive Mangico, positum est inter Septentrionalem Oceanum & Meridionales regiones Sinam, Indiæ partem extra Gangem, Sacos, Iaxartem (hodie Chesel) fluuium, mare Caspium & Meotidis paludem ; & ad Moscos penè Occidentem versus : quia hæc omnia ferè occupauerunt Tartari, & in iisdem locis residerunt. Ita vt antiquorum scriptorum Sarmatiam Asiaticam, vtramque Scythiam, Sericamque regionem (quæ fortasse hodie Cataio est) compræhendat. Horum nomen Anno salutis M.CC.XII. primùm in Europa auditum est. In *bordas* diuiduntur, quæ vox illis significat contentus, aut multitudo. Sed vt varias longè lateque distantes Prouincias inhabitant, ita neque in moribus aut vitæ genere omnes conueniunt. Homines statura quadrata, lata facie & obesa, oculis contortis & concauis, sola barba horridi, cetera rasi, corpore valido, animo audaci ; equis, aliisque animalibus quoquo modo interemptis suauiter vescuntur, demptis porcis, à quibus abstinent : inde somniique patientissimi : equitantibus porro si fames sitisque illos molestauerit, equis quibus insident venas solent incidere, haustoque eorum sanguine famem pellunt. Et quoniam incertis vagantur sedibus, stellarum, imprimis vero Poli Arctici, quem ipsi sua lingua *Selesnikol*, hoc est, ferreum clavum (teste Sigismundo ab Herberstein,) vocant, aspectu, cursum suum dirigere solent. Vno in loco non diu commorantur, rati grauem esse infelicitatem diu in eodem loco hærere. Iustitia apud illos nulla. Homines sunt rapacissimi, nempe pauperissimi ; vt qui alienis semper inhiant. Auri & argenti apud eos nullus virus. Tartaros, eorumque mores & ritus accuratissimè descriptos habes apud Sigismundum ab Herberstein. Vide & Antonij Bonfinij cōmentaria Hungarica ; M. Paulum Venetum, quem diu inter illos vixisse constat. De eorum origine lege Mathiam à Michou, Haythonum Armenum ; Cælium Curionem in historia Sarracenica ; & literas Iacobi Nauarchi Iesuitæ.

De Tartaris habes etiam quædam non negligenda apud Nicephoruni,
libro. 18. cap. 30.